

2013. május. 08. 15:32 · Utolsó frissítés: 2013. május. 08. 15:57 · SPORT

Kösz mindent, Alex!

szerző:
Dénes Ferenc

KÖVETÉS

Május 19-én, amikor magyar idő szerint úgy este 7 óra tájban lefűjják a West Bromwich Albion–Manchester United-mérkőzést, újra feltehető lesz az elmúlt években tartalom nélküli kérdés: ki a világ legnagyobb edzője? Mert addig a pillanatig lett légyen bármilyen csapatnak szurkolója az ember fia/lánya, csak egy helyes választ adhat: Sir Alex Ferguson. Azonban azon a bizonyos májusi napon otthagyja a Manchester United menedzseri székét a 71 éves Alexander Chapman Ferguson, aki 1999 júniusától Sir Alex. Dénes Ferenc sportközgazdász, a Manchester United elkötelezett szurkolójának írása.

Amikor 1986. november 6-án először ült le a Manchester United kispadjára nem az ismeretlenség homályából érkezett. 1957 és 1974 között fél tucat csapat mezében 317 skót bajnoki mérkőzésen lépett pályára, ahol 171 gólt szerzett. A játékos pályafutás befejezése után azonnal edzőnek állt, és végigjárta a számléltrát. Mire Manchesterbe érkezett már megfordult az East Stirlingshire és a St. Mirren csapatainál, hogy 459 mérkőzésen irányítsa és formálja a korszak egyik legjobb skót csapatává az Aberdeent, amivel 3 skót bajnoki címet, 4 skót és egy liga kupát nyert, mellesleg az UEFA Kupagyőztesek Európa Kupáját és a Szuperkupát is elhódította. A Unitedért egyébként már a skót válogatott szövetségi kapitányi tisztségét hagyta ott. A 26 Manchesterben eltöltött év eredményei lenyűgözőek: 13 bajnoki cím, 5 FA Kupa győzelem, 4 Liga Kupa elsőség 10 FA Charity/Community Shield, két UEFA Bajnokok Ligája, egy-egy UEFA KEK, Szuperkupa, FIFA Internacionális Kupa és klub világbajnoki cím. Fantasztikus és megismételhetetlen.

Egy ilyen sikeres edzői pályafutáshoz nyilvánvalóan sok tényező szerencsés együttállása kell, de mi a sikerek Ferguson-faktora? Azt hiszem, Sir Alex Fergusont kimagasló vezetői képességei emelték a világ legjobb edzőjévé, rajta keresztül pedig az általa irányított Manchester Unitedet a világ első számú sportvállalatává.

Európában a futballszakmai munkáért általában a vezetőedző – szakmai igazgató – klubmenedzser/igazgató triumvirátus felel, ami sok esetben sikeres munkamegosztást jelent, de van, amikor nem működik. A hagyományos brit futballmodellben a sportszakmai munkát a menedzser irányítja, aki az előbb említett három pozíció feladatait tulajdonképpen egyszemélyben végzi. Az edzéseket a menedzser irányítja, de nem feltétlenül ő vezeti le, a játékosok igazolásával kapcsolatos kérdésekben döntő szava van, de a részletekkel nem ő bíbelődik, a klubnál természetesen komoly apparátus foglalkozik a gazdasági kérdésekkel, de a menedzsernek nemcsak rálátása, beleszólása is van gazdasági folyamatokba. Ezt a modellt szinte Sir Alexre szabták.

2011-ben a Vörös ördögök 19. alkalommal lettek Premier Liga győztesek - kattintson Nagyítás-fotógalériáinkért!

AFP / Paul Ellis

Mint „klasszikus” edző nem tartozott a játék nagy megújítói közé, nem talált fel a catenaccio vagy a totális futballhoz hasonló forradalmi újításokat, de – átvitt értelemben és valóságosan – kiválóan látott a pályán. Jól követte le a brit és a nemzetközi futball változásait, nagyszerűen alkalmazta a játék újításait az aktuális csapatára. Egyébként is mesterien értett ahhoz, hogy az éppen rendelkezésre álló keretből azokat állítsa a csapatba, akik győzelmi eséllyel léphettek pályára a szembejövő ellenféllel szemben, számukra hatékony taktikát dolgozzon ki – mondjuk a Premier League szintjén ez alapvető elvárás, még ha nem is mindenkinek sikerül.

Az egyik fő erőssége a humánerőforrás menedzsmentben rejlett. Szakmai igazgatói mivoltában fantasztikusan tudott hosszú távra csapatot építeni, az eredmények azt igazolják, hogy remek szeme volt a játékosok kiválasztásához, még ha voltak is tévedései. Újra és újra képes volt új csapatot szervezni, ha elfáradt és/vagy fokozatosan távozott egy generáció. Számára a csapategység volt a legfontosabb. Szívbjaj nélkül vágta ki például egyik kedvencét Roy Keane-t, amikor durván megsértve a belső normákat „kibeszélt” az öltözőből vagy David Beckham távozásában is állítólag komoly tényező volt, hogy a szórakoztatóipari világsztárrá előlépett David már nem feltétlenül a csapat sikerét, hanem saját karrierjét tartotta a legfontosabbnak. Nagyszerűen értett a fiatalok menedzseléséhez: közös edzés a „nagyokkal”, csereként egy-két meccs a felnőttek között, aztán kölcsönbeadás egy olyan csapathoz, ahol a legtöbbet fejlődhetnek, hogy visszatérve beépítse őket a legjobbak közé.

Mindehhez gazdasági háttér is kellett, aminek megteremtésében szintén óriási szerepet vállalt. Igen, a Manchester United is nagy pénzből tudott nagy futballt csinálni. De jó érzéssel a klub akkor robbantott bankot, amikor kitört az újabb „aranyláz” az angol futballban, a játékosvásárlásba fektetett pénz gyorsan megtérült. Szerencsénk is volt, mert éppen akkor ért a United a csúcusra, amikor Ázsiában népszerű televíziós programmá vált az angol futballközvetítés, több száz milliós szurkolói bázisát ekkor alapozta meg a klub. A befektetések után viszont már komolyan figyelt a futballvállalat a játékosok ár-érték arányára, a skót menedzser nem szívesen fizetett ki nagy pénzeket sem játékosokért, sem pedig fizetésekre.

A futballszolgáltatásokban a személyzet is része a „terméknek”, és Sir Alex eladható „árának” bizonyult. Megértette, hogy a 90-s évektől kezdődően nem egyszerűen futballcsapatot kell építeni, aminek számviteli, pénzügyi „vonatkozásai” is vannak, hanem a csapat, a klub minden megnyilvánulása pályán és pályán kívül a szórakoztatóipari termelés része. Nagyszerűen értett a kultúrateremtéshez, a legendák építéséhez, szimbólumok megfogalmazásához, normateremtő és innovatív figura volt. Tudta, hogy a csapatnak elsősorban a közönséget kell kiszolgálnia, de a közönséget sem árt menedzselni (nevelni), ezért volt ereje és bátorsága be-beszólni saját szurkolótáborának is, ha úgy érezte, éppen arra van szükség.

A bírói döntéssel is szembement - kattintson Nagyítás-fotógalériáinkért!

AFP / Andrew Yates

Első körben lehetetlen teljességgel számba venni mindazokat a vezetői képességeket, amelyek a legnagyobbá emelték őt és csapatát. Kutatók generációi fogják teljessé tenni a képet, amihez nyilvánvalóan az árnyoldatok is hozzá tartoznak. Nemcsak a motiválásnak volt nagy mestere, de a nyomásgyakorlásnak és a manipulálásnak is, még ha erősen túlzóak is azok az elsősorban Liverpool környékén hangoztatott nézetek, miszerint Ferguson tulajdonképpen a bírók és az FA „kezelésében” volt igazán sikeres. És az sem lehet véletlen, hogy miközben jelen és volt munkatársai, játékosai közül majdnem mindenki óriási tisztelettel beszélt Fergusonról, mintha a bensőségesség hiányozna ezekből a megnyilvánulásokból.

2013. május 19-én a Manchester United aranykora lezárul. Megjósolhatatlan, hogy milyen színű lesz a következő korszak, mindenesetre az alapok biztosak, van mire építkezni. Sir Alex Ferguson visszavonulásával a futball egyik legnagyobb élő alakja távozik az első vonalból, ha a hírek szerint nyugdíjba nem is vonul, a klubmenedzsermentet fogja erősíteni. Isten tartsa meg sokáig!

Ja, és kösz mindent, Alex!